

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemani veljâ: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani veljâ: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljâ 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljâ trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6, uri popoldne.

Štev. 103.

V Ljubljani, v četrtek 7. maja 1885.

Letnik XIII.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

O zemljiškem dolgu.

(Dalje.)

Tako smo dobili merilo, po katerem moramo s precejšnjo natančnostjo presojevati vrednost na zemljišče itabuliranega dolga. Dolg, ki sega do prve polovice zemljiške vrednosti, je večidel toliko vreden, na kolikor se glasi. Toraj, ako je na kmetiji, ki je deset tisoč vredna, pet tisoč dolga, se navadno ni bati, da bi upniki kaj zgubili. Dolgovi pa, ki presegajo prvo polovico zemljiške vrednosti, so vedno v veliki nevarnosti. Zategadel so dolgovi, ki so v tretji četrtini zemljiške vrednosti, komaj dve tretjini vredni in dolgovi v zadnji četrtini komaj eno tretjino. Toliko so zemljiški dolgovi vredni in za tako ceno se morajo odkupiti.

Zdaj pa nastane vprašanje, kako naj se zemljiški dolg odkupi? Mi pravimo, zelo tako, kakor se je nekdanj grajščinska tlaka in desetina odkupila.

Preden se pa dolg prične odkupovati, postaviti se mora moratorij. Kaj pa pomeni ta tuja beseda? Moratorij je tačas, kadar upniki ne smejo zahtevati, da bi se zadolžena zemljišča eksekutivno prodajala.

Da se bolj spozná, kaj je moratorij, hočemo tu tri poglavitneje omeniti. Pri pruskem moratoriju, ki je trpel od leta 1807 do 1821, se glasi drugi paragraf: dokler traja moratorij, se ne smejo niti posojila, niti zaostale obresti iztirjevati in brez privoljenja dolžnikovega in vseh hipotekarnih (zemljiških) upnikov se ne sme zemljišče eksekutivno prodati. V ogerskem moratoriju, ki je trajal od leta 1849 do 1858 in ki je bil veljaven samo za grajščake, se določuje, da se posojila, ki so se napravila pred l. 1848, ne smejo odpovedovati in le postavne obresti se smejo po sodnijskem poti iztirjevati. Najnovejši in ob enem najimenitnejši je moratorij, ki so ga Angleži napravili l. 1879 v Indiji. Ko so Angleži prišli v Indijo, Indijani niso bili za-

dolženi; zapravljeni Indijani je pač mogel novino napraviti ali zadolžiti se ni mogel. Ker so pa svoje dni učeni doktorji in židje svobodno zadolževanje tako hvalili, tudi Angleži niso smeli zaostati. Ali Angleži so kaj premeteni, mislili so si, ker se svobodno zadolževanje toliko hvali, poskusimo ž njim pri tujih ljudéh, pri Indijanih, če se bo tam obneslo, je bomo tudi doma napravili. Na Angleškem namreč nimajo svobodnega zadolževanja in mislimo, da se jim po njem nič kaj preveč slane ne cedé. Angleži so toraj s svobodnim zadolževanjem poskusili pri tujih ljudéh. Napravili so postavno, da so kmetje svobodni, to se pravi, da smejo oderuhi svobodne kmete odirati. Kaj se zgodi? V nekaj desetletjih so se kmetje do grla zadolžili in vse svoje pridelke so morali dajati oderuhom ali sovkarjem, kakor se v Indiji imenujejo oderuški upniki. Prišlo je tako daleč, da so se ljudje, ki so še dobro pomnili, kako srečno se je nekdanj brez dolga živelo, po nekterih krajih jeli puntati.

Kaj so napravili Angleži? So li poslali vojakov in žandarjev, ki bi bili varovali oderuhe, da bi bili še dalje svobodno kmete odirali, so li poslali vojakov in žandarjev, ki bi bili kmete zategadel, ker so se oderuhom vstavljali, v zapor vlačili? Nikako ne. Angleži so pametni; ker so videli da so si s svobodnim zadolževanjem strašno prste opekli, odpravili so je brez pomislika. Se vé, da so nekateri doktorji grozno vpili, da se bo, če se svobodno zadolževanje odpravi, oderuhom strašna krivica godila. Ali Angleži se za to niso menili; mislili so si, dosti dolgo je skrbela gosposka za oderuhe, treba je, da poskrbi zdaj tudi za kmete nekoliko in napravili so moratorij. Zadolžena posestva so dobila oskrbnike, ki nadzorujejo gospodarstvo in ki skrbé da oderuhi ne dobivajo prevelikih obresti. Eksekutivne prodaje zaradi odpovedi posojila, zaradi zaostalih obresti in davkov so za zdaj vstavljena. Angleška poskušnja zdaj na vse načine, da bi se Indijani znebili zemljiškega dolga.

Na prvo se mora tedaj pri nas napraviti moratorij: upniki ne smejo zadolženih kmetov na kant devati. Samo ob sebi se razumé, da bi kmetje ne

smeli delati novega zemljiškega dolga, da bi se gruntne knjižice morale zapreti.

Potem bi pa država ali dežela prevzela odkupovanje zemljiškega dolga. Napravila bi zavod, ki bi se imel edino z odkupovanjem zemljiškega dolga pečati. Ta zavod naj bi se imenoval zemljiškoodvezni ali dolgodkupovalni zavod ali hipotekarna banka, ker na imenu ni nič ležeče. Ta zavod bi prevzel najprvo dolgove, ki segajo do polovice zemljiške vrednosti. Da si to bolj pojasnimo, mislimo si prejšnji zgled, namreč zemljišče, ki je vredno 4000 gld. in ki ima tudi 4000 gld. dolga, in sicer na prvem mestu 2000 gld., na drugem 1000 gld. in na tretjem tudi 1000 gld. Zavod bi prevzel 2000 gld. ter dal upniku obligacijo glasečo se na 2000 gld., od ktere bi se dobivalo po štiri od sto, to je 80 gld. na leto. Dolжник bi pa plačeval (pri davkarji) zavodu od teh dveh tisoč po 100 gld. na leto, namreč 80 gld. ali po 4% obresti in 20 gld. ali 1% za povračilo. In s tem bi dolжник nekako v štiridesetih letih se znebil prvih dveh tisoč. Le zapomnite si, kdor ima polovico manj dolga, kakor je njegovo zemljišče vredno, tak bi plačeval štirideset let po pet od sto in čez štirideset let bi ne imel niti krajcarja dolga.

Morebiti marsikdo misli, za zadolženega kmeta bi bilo to že dobro ali upniku bi se s tem prevelika krivica godila. Nikakor ne, upnik bi ne imel pri tem niti krajcarja škode. Ko bi se mu obresti (po štiri od sto) premajhne zdele, bi lahko vsak dan prodal obligacijo po nominalni vrednosti, to se pravi za toliko, kolikor bi bilo na obligaciji zapisanega ali kolikor je imel prej pri kmetu posojenega. Ko bi bil pa z obrestmi zadovoljen, bi jih vlekel tako dolgo, dokler bi njegova obligacija ne bila izžrebana.

Dandanes imajo bogatini strašno veliko denarja, pa ga ne morejo skoraj nikamor izposojevati, ker so zemljišča, občine in dežele z dolgom preobložene. In če se kaj posebnega ne zgodi, se bo v prihodnje denar še težje na obresti izposojeval kot zdaj. Velike hranilnice in banke že zdaj kaj rade na varno mesto posojujejo po štiri od sto. Na Českem

LISTEK.

Pisma iz tujine.

(Konec.)

To vprašanje ima toraj popolnoma prenehati, kadar se ne godi več krivica niti temu, niti onemu. Narodnost naša nam ni nikakoršno božanstvo. Bog je nas za Slovence vstvaril in Slovenci moramo tudi ostati, ker samo s svojimi prirojenimi jezikovnimi sredstvi zamoremo najbolje spolnovati svojo nalogo tu na zemlji. Po babilonskem stolpu so nam jeziki zmešani. In jeziki zmešani ostanejo. Niti Nemci, niti Italijani, niti Madjari nam Slovincem te zmešnjave ne vzamejo, kakor tudi mi njim njihove ne. Jezike hoteti zediniti, reklo bi se zidati hoteti z nova babilonski stolp. Ostanimo toraj brez stolpa, ter si bodimo pravični drug drugemu. Pravica naj vlada, enakopravnost vsim narodom. Kar je pod to črto je krivica, kar je nad črto je predpravica. Brez enakopravnosti narodom ni biti, kakor plučam brez nespridenega zraka ne. Krivica je smrad, predpravica je strup. Dasi ne verjamem popolnoma italijanskemu pregovoru, da „smrad ne škoduje“, (škoduje li dober

zrak?) vendar sem preverjen, da predpravice v nasprotju krivicam drugih narodov nobenemu narodu ne koristijo, vsaj stalno ne in da konečno zastrupijo narodov život. Ne zavidajmo toraj našim sosedom njihovih začasnih predpravice, zahtevajmo ravnopravnost in ravnopravnost dobljena, zginilo bode narodno vprašanje samo po sebi in naše jezikovne zahteve bodo potihle, kakor potihne zastehavanje po svežem zraku sredi oceana.

Ako sklepam iz tega, kar sem navedel, kako se nam je proti temu društvu vesti, treba mi je reči, da odbijajmo vsak napad, podučujmo zasleplence lastne krvi in zahtevajmo vedno svojih pravic, kolikor jih še nismo dosegli, sicer naj nas pa ne plaši malenkostni uspeh tega društva, vsaj pride še čas, ko bodo drugi možje sodili o vplivu tujega jerobstva v slovenski šoli. Občinam, katerim je nemško šolsko društvo za ponemčevanje slovenske dece posodilo za zidanje šole kakošno svoto, treba bode toliko novcev nuditi, da se rešijo takih posojil, kojih obresti se s slovensko narodnostjo plačujejo.

Podpirajmo tudi nadalje „Narodno šolo“, da nam bode lepo skrbela za ubožnejši del slovenske dece, učiteljem pa tudi zanaprej ne plačujmo ni-

kakih nagrad, kakor to dela zloglasno nam nasprotno društvo. Kupljenih značajnikov ne potrebujemo; kdor se polakomni novecev ter sebe in slovensko deco za novece prodaja, ta je svojemu narodu Juda Iškarjot. Toraj če prav slovenskega šolskega društva še ne snujemo, zavoljo tega rok nečemo križem držati. A pri vsem svojem delovanji ne zahtevamo družega, kakor ravnopravnost z drugimi narodi in izvrševanje te ravnopravnosti med nami. Ravnopravnost pak je gledé šol ta: vsako dete ima se podučevati v svojem maternem jeziku. Ta izrek trebalo bi pozakoniti pôtom državnega zbora. O izjemah govoriti, ni tu prostora. Dalje: dajte nam tudi za vse slovenske dijake popolne srednje šole s slovenskim učnim jezikom. Poskušnja je pokazala, kaj in v katerem časi premoremo dotične knjige pripraviti, in ta poskušnja se je dobro obnesla. Tudi za velike šole trebalo nam bode tirjati ravnopravnosti in če ne bodemo vstanovljali recimo še svojih 25 let velikih šol, zakaj ne bi Slovenci smeli hoditi v Zagreb, zakaj ravno vedno v Gradec in na Dunaj? Nisem sicer poklican govoriti v tej zadevi in tudi nimam pravega pojma o tem predmetu, samo toliko se meni zdí, da Slovenci premalo zahtevamo in da smo prepohlevni. O tem

posojuje deželna hipotekarna banka kmetom po pet od sto in sicer štiri za obresti, po enega pa za povračilo. Ako vzame tedaj kmet pri česki hipotekarni banki danes 100 glđ. na posodo, ne bo imel v štiridesetih letih nič dolga, ako bo le vsako leto pet goldinarjev plačal.

(Dalje prih.)

O modèrni šoli.

IX.

Modèrna država se ne prišteva nobenemu veroizpovedanju. Ona je indiferentna proti vsaki verski družbi ter noče nobeni izreči priznavanja: „ti si prava“. Zato ona ravna kot „absolutni jaz“ brezobzirno z vsemi verskimi družbami. Proste družbe ne trpi poleg sebe; sosebno pa ne more trpeti verske družbe, ki izvaja svoje pravice od Boga, ne pa od vsemogočne države.

Dolgo časa je imela cerkev glavno besedo pri šoli. Tega seveda ni trpela modèrna država ter dosledno tudi ni mogla trpeti. Proglasila je misel: Šola je državna naprava; ker sem pa jaz interkonfesijoneln, mora biti tudi ona taka.

Cilj modèrne države je tedaj: brezkonfesijonalna šola. Po tem hrepeni ona, zanj dela z vsemi močmi, da si vzgoji podanike, ki so poslušni služniki državni vsemogočnosti in se uklanjajo novemu državnemu maliku.

Brezverske šole so zavladale zeló po Evropi. Ima jih Francoska, Belgija. Na Nemškem se je nekoliko obrnilo na bolje, ker so jeli spoznavati, da šola brez konfesije je ničvredna naprava. Pri nas v Avstriji je leto 1868 rodilo tako šolo. Postava se blizo tako glasi: Ves nauk, izvzemši veronauk, je neodvisen od cerkve ali kacega veroizpovedanja; vsak otrok more obiskavati šolo, naj je katolik ali protestant ali žid.

Do tu tedaj je prišla modèrna Evropa! „Mi nočemo nobenega krščanskega nauka več, kajti on nam mori duha“, tako je klical Eugen Dupont. Srečno človeštvo — srečno brez vere — to je vzor modèrno-učenemu svetu. Kako bi se pač mogel najbolje vresničiti ta vzor? „Šola naj je brezverska.“ Resnično — najboljši pomoček so si izbrali!

Od raznih strani čujem vgovarjati: „Pretirano govoriš; šole niso brezverske, saj se veronauk ni izbacnil iz njih.“

Da, zares, izbacnil se ni povsodi. Ali kakšen vpljiv se mu je pustil? Šole so postale samo svetne naprave. V njih se govori le o zemskih potrebah; o višjem cilu molčé, kakor da bi otrok ne imel duše, kakor da bi ne bilo niti Boga, niti večnosti, niti nebes in pekla. Veroučitelj je postal v šoli tujec, kateremu iz nekake milosti odstopijo nekaj ur; večkrat mu je učitelj sovražnik ter uči vse drugače kot on. Kaj si more otrok misliti, ako se učitelj varuje celó izgovarjati besede Bog, duša, cerkev itd.? Srce se mora odtujiti Bogu, postati mora mrzlo v najdražjih stvaréh.

vprašani naj toraj drugi podrobno pišejo, ki so bili sami na velikih šolah, stavijo pa naj take nasvete, kakor sodijo za mali narod, kakor smo mi Slovenci.

Postavimo pak se sedaj v oni železni prihodnji čas, ko se nam bode deca v narodnih šolah učila šest ali osem let po vsih krajih, kjer Slovenci prebivamo, vedno v maternem svojem jeziku; v oni srebrni čas, ko se nam bodo dale tudi v Celovci, Mariboru, Trstu itd. slovenske srednje šole; v oni zlati čas, ko bodo slušali naši velikošolci v slovenskem jeziku predavanje na velikih šolah in ko bodo uradi uradovali za Slovence slovenski, kako si bodo takrat naši potomci predstavljali dandanašnjega nemškutarja, lahona ali madjarona: ali ne bodo zvali naš čas smešni čas in nas imeli za bedake? Rekli bodo: v takratnem časi bil se je narodnostni boj in vsled tega zaostajali so naši prednamei v vsakem oziru. Samo to se jim imamo zahvaljevati, da so položili temelj naši omiki in našemu napredovanju ter nam očistili jezik ter postavili ga na ono častno mesto, na katero sploh vsak narod svoj jezik stavi. Med njimi pa so bili tudi taki ljudje, ki so mislili, da postanejo lahko katerikoli tujci, samo da so se privadili tujemu jeziku. V naučnem slovníku so ti ljudje zaznamovani po vrsti: lahon, madjaron, nemškutar ali tudi nemčur. Rožanski.

Saj se vera ni izbacnila!

Niso nam skriti nameni verskih sovražnikov: šola naj je neutralna, taka šola naj pripravi ljudstvo, posebno katoliško, do tega, da ne delajo več razložka med verami, temveč živé brezversko, kakor živi brezversko modèrna država.

Nikdo ne more tajiti, da se šola ni spremenila. Prej je bila ona konfesijonalna — sedaj ni več. Prej je bil kršanski nauk središče vsega pouka v soglasju z njim so se poučevali vsi predmeti; ves nauk je bil prešinjén verskega duha: to je bila visoka vzgoja. Bila je šola konfesijonalna, zarad tega pa še ne intolerantna, kakor so jej tolikrat očitali; sprejemala je tudi drugoverce v krajih, kjer niso imeli lastnih odgojevališč — vendar je ostala šola še konfesijonalna. Bila je prej vera sredotočje vsega pouka in danes? „Za vero ni nikjer nevarnosti, kjer se o njej ne govori. Razun veronauka ni ostali pouk niti katolišk niti protestantsk in vsak nepristransk mora biti zadovoljen naj uči jezike, zemljepis, prirodoslovje učitelj kakoršne si bode vere.“ Tako je bilo brati v ukazu bavarske dežele. Učitelj je tedaj danes lahko vsakdo, naj je Žid ali Hotentot, kaj pa da, vera ne more biti potem v nevarnosti!

Saj se vera ni izbacnila!

Čudno! In vendar se je čulo iz mnogih krajev, da so jemali raz šolskih sten svete razpela in svete podobe. Branili so učencem prekrizovati se pred očenášem in po očenášu: „češena si Marija“ so jeli izpuščavati, „da bi protestantov ne žalili“. Pred šolo in po šoli so dali moliti brezverske molitve; celó na Kranjskem se je zgodilo, da so peli otroci pred in po šoli: „ej stojaj, stojaj Beligrad,“ namesto da bi molili očenáš. (Glej „Slovenca“ 1. 1884 št. 260.) Krščanskega pozdrava ne trpé več v šoli. Kaj pa da je sramotno za učitelja reči otrokom, da naj se pozdravjajo z najsvetejšim pozdravom: „Hvaljen bodi J. Kristus.“ „Dobro jutro,“ „dober dan“ mora biti, saj je prejšno tako preveč zastarelo.

Kdo bi mogel po vsem tem še trditi: Vera se ni izbacnila? Naj pa trdijo, kolikor jim drago: vrjeti nam ni mogoče. Dejanje spričuje. Kaj piše že zgornje avstrijski list? On pravi: „Nova šola si je dala za nalogo, da oprostí mladino in ljudstvo babjeverstva in predsodkov; ona ima sploh nalogo, ljudi pripeljati do humanizma. Kakor pravi Schiller o Rousseau-u, da je prestvarjal kristjane v ljudi, tako prestvarja tudi naša šola kristjane v ljudi, vzgoja ljudi, ne tako kot prejšnja šola, ki je hotela voditi ljudi do krščanstva, do katolištva. Budova vera, kakor vera Grkov in Rimljanov, da tudi tako imenovana vera novega veka storí človeštvo ravno tako lahko npravno, kot katoliška ali ktera druga krščanska vera.“

Tak indiferetizem se sme šopiriti v učiteljskih krogih!

Kdo bi hotel in mogel še trdit: Šole so še verske? Da, v modèrni pedagogiki se je začel širiti duh, ki nas spominja na vse drugo pred, kakor na pošteno versko prepričanje. Modèrne šole so verske šole! Kdo se ne smeje?

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. maja.

Notranje dežele.

Ker so *volitve v državni zbor* pred durmi, nadjamo se vstreči našim naročnikom, ako jim podamo podobico, po kateri bodo takoj razvidili razmerje, v katerem so posamične pokrajine našega cesarstva. Podobica je razdeljena v tri skupine. Prva obsega pokrajine v državnem zboru zastopane, po katerih vsaka gruča za-se voli svoje zastopnike; v drugi skupini so tiste dežele, kjer so trgovinske zbornice z mesti v jedni volilni kuriji in tretja skupina je pa za Trst veljavna, kjer so volitve v državni zbor po treh razredih, trgovinska kamora pa za-se voli. Začnimo toraj na severu s kraljevino Česko. Le-ta bo volila po kmetijskih občinah 30, po mestih 32, po trgovinskih zbornicah 7 in v velikem posestvu 23 poslancev. Mejna gosfija Moravska voli si po kmetijskih občinah 11, po mestih 13, po trgovinskih zbornicah 3 in v velikem posestvu 9 poslancev. Kraljevina Gališka poslala bo na Dunaj iz kmetijskih občin 27, iz mest 13, iz trgovinskih zbornic 3 in iz velikoposestva 20 poslancev. Vojvodina Bukovina izvolila si bo na kmetih 3, po mestih 2, v trgovinski zbornici 1 in v velikem posestvu 3 poslance. Nadvojvodina doljenja Avstrija voli si za kmetijske občine 10, za mesta 17, za trgovino 2 in za velikoposestvo 8 zastopnikov. Nadvojvodina gorenja Avstrija bode zastopana iz kmetijskih občin po 7, iz mest po 6 iz trgovinske zbornice po 1 in iz velikopo-

sestva po 3 poslancih. Iz vojvodine Štajarske jih pojde v državni zbor za kmetijske občine 9, za mesta 8, za trgovino 2 in za velikoposestvo 4 poslanci; in vojvodina Koroška poslala bo tje kaj za kmetijske občine 4, za mesta 3, za trgovino 1 in za velikoposestvo 1 zastopnika. S tem je končana prva skupina. — V drugi skupini voli vojvodina Slezija za kmetijske občine 3, za mesta in trgovino 4 in za velikoposestvo 3 poslance. Vojvodstva Solnograškega zastopane bodo kmetijske občine po 2, mesta in trgovina po 2, velikoposestvo pa po 1 poslancu. Poknežena grofija Tirolska ima za kmetijske občine 8, za mesta in trgovino 5 in za velikoposestvo 5 poslancev. Poknežena grofija Predarlška pa za kmetijske občine 2, za mesta in trgovino pa 1 poslanca. Vojvodina Kranjska poslala bo na Dunaj 5 poslancev iz kmetijskih občin, 3 za mesto in trgovino in 2 za velikoposestvo. Poknežena grofija Goriška in Gradiščanska voli za kmetijske občine 2, za mesta in trgovinsko zbornico 1 in za velikoposestvo tudi 1 poslanca. Mejno grofijo Istrsko zastopali bodo iz kmetijskih občin 2, iz mest in trgovine 1 in iz velikoposestva tudi 1 poslanec. Kraljevina Dalmatinska imela bo v državnem zboru za kmetijske občine 6, za mesta in trgovino 2, za velikoposestvo pa 1 poslanca. — V tretji skupini je pa Tržaško mesto, ki voli po jednega poslanca v treh razredih in trgovinski zbornici.

Dr. Herbst, glavni steber levičarjev, se je porušil in je na tla zagromel. Naj pa nikdo ne misli, da morda mož umrl; o kaj še, ne naravne smrti in ne politične, le propadel je v svojem dosedanjem volilnem okraji na severnim Českem, ker je mož če tudi popolnoma nemške krvi, ondašnjim Prusjanom vendar-le še preveč avstrijsk in premalo Bismarkovec! Postavili so mu zatoraj protikandidata v osebi nekoga Pickerta, ki se na „schärfere Tonart“, n. pr. kakor dr. Knotz, razumé. Tako daleč so dospeli Nemci s svojo zagrizenostjo, da jim že poslanci, kakor je dr. Herbst, niso več po volji, ker imajo vendar še nekaj avstrijske čuti v sebi in se tudi še nekoliko sramujejo kar očitno z Bismarkom za Avstrijo barantati, kakor to delajo njihovi tovariši, ki pri vsaki priložnosti z Bismarkom žugajo. Le-ti mislijo tudi osnovati poseben klub, ki se bo nemško-narodni klub imenoval. Vsak, kdor bo po severnem Českem hotel izvoljen biti, moral bo že naprej priseči, da vstopi v tisti klub, ki bode v državnem zboru napel „die schärfere Tonart“. Kdor bi se temu ne podvrgel, naj ne goji nade, da bi bil kje izvoljen. Na ta način mislijo nemško-liberalci Avstrijo in z njo vred zatirano nemštvo rešiti pred grozno slovansko povodnijo, vsaj tako pravijo; v resnici jim pa ni za družega, kakor da polagoma Bismarku v osrečje Avstrije pot pripravljajo. Sram jih bodi takih izdajalcev; avstrijski patrijoti pa naj gledajo, koga bodo volili!

Večkrat se toži o Čehih ali Gorenje-Avstrijeih, češ, kako da so trmoglaví, da si nič dopovedati ne dajo, da le svojo tiščé in kar je še več enakih lepih lastnost, ktere človeka nikjer ne prikupijo, pač pa mu tu pa tam tla spodnesó. Vse to pa, kar se Čehom očita, še ni nič proti trmoglavosti *nemško-narodne stranke*, ki po vsi sili hoče, da se Nemcem v Avstriji krivica godi zarad tega, ker imajo Slovani povsod prednost pred njimi! Kdo se ne bo smejal taki trditvi, kdor razmere naše pozná? Še v slovarji je Nemeec pred Slovanom, o drugih prednostih, ki jih v Avstriji vživa, pa še ne govorimo ne. Dajte nam tako zatiranje, kakor vi o njem tožite in nič več nas ne bote čuli, da bi se pritoževali zarad prikrajšane ravnopravnosti. Ali morda to smatrate za zatiranje, ker se je poštena večina bivšega državnega zbora krepko ustavljala vašim veleizdajskim nakanom o pragmatični zvezi Avstrije z Nemčijo, kar bi se po domače reklo Avstrijo na meh odreti Nemčiji na korist. Posebno štajarski Nemci so na „partei-tagu“ to točko jako gostobesedno povdarjali, kakor bi bilo zveličanje Avstrije edino od tega odvisno, kedaj jo bo Bismark polirustal. Zarad tega so sklenili le take poslance izvoliti, ki bode v tem smislu delali, t. j. ki se bodo potezali za zatirano nemštvo in ki bodo Slovanom polena pod noge metali. Potem naj pa pošten človek pri taki druhalni na mir misli! Saj ni mogoče.

Društvo „*Mittelstrasse*“ izdalo je svoj program, v katerem prav določno zahteva, da ne bodo nobenega postavili za kandidata, kdor bi ne bil sam kmet, in da ne bodo nikoga sprejeli, kogar bi jim kdo usiljeval, če ni sam kmet. V državnem zboru pa mislijo na to delati, da se bodo vpeljale direktne volitve z stanovskim zastopništvom po razredih razdeljenim; zemljiščni davek naj vlada na kak primeren način odkupi, davki naj se zmanjšajo, varstvena carina proti Ogerski naj se ne opusti, z nemško carinsko zvezo stopi naj Avstrija v tesneje dotiko, država naj vzame v roko zavarovanje, ter naj vpelje kmetijske kamore. Še marsikaj družega sklenili so zahtevati, koliko bodo pa dosegli, videli bomo kasneje. Ob enem so se pa zakleli, da z nemško-liberalci ne pojdejo nikdar več vzajemno.

Vnanje države.

Kedar po vročem dnevu kar nanagloma tihota nastane, iz lastne skušnje vemo, da je taka tihota nevarna. Enako smatrajo nekteri politični vremenski preroki tihoto, ki je med *Angleško* in *Rusijo*

v Aziji nastala, za nevarno javnemu miru in trdijo, da Gladstonejeva pripustljivost ni drugega nego le gola zvijača, s katero meni Ruse preslepariti, da bi si kaj časa pridobil za oboroževanje. Tri mesece menda bi potrebovali Angleži, potem bi bili na konji, ter bi se lahko Rusom postavili. Če bi pa Gladstone pri vsem tem ne prišel raz konja na osla, je drugo vprašanje, katero nam bo rešil čas, kedar do tega pride. Za sedaj je zadeva med Angleži in Rusi toliko poravnana, da se bodo na obeh straneh lahko na boj pripravljali, kolikor jim drago, ne da bi se ravno skrivati morali! Če je Gladstonu res na tem ležeče, da se vojska napravi, potem se mu neka posebna spretnost ne more odrehati, s katero bi Ruse na led speljal, le da si časa pridobi; če je pa on Rusom prijenjal, da bi se zadeva v mirnem smislu rešila, mu pa prej ko ne Angleži ne bodo več časa na izbiranje puščali, da bi jih smešil morda še v tretjič na tako neumen način pred svetom, kakor jih je v Sudanu in sedaj pa pred Afganistanom. Koliko hrupa in srditih pesti in vrh tega toliko stroškov, konečno pa nič kakor prisiljena prijaznost!

Velika deputacija, obstoječa iz 200 nemških katolikov pod vodstvom kneza Löwensteina podala se je k sv. očetu, ki so jo v nedeljo, 3. t. m., jako ljubeznjivo sprejeli. Prišli so v imenu **nemških katolikov** svojo vdanost skazovati in poročati, da jim je papeževa enciklika o framonih jako pri srei in da si nemški katoliki silno prizadevajo po besedah sv. očeta živeti glede socialnega vprašanja. Dalje se je deputacija bridko pritožila o kulturnem boji, ki na Nemškem še ni prenehal in je kljubu tistemu neomajano zvestobo sv. očetu obljubila. Sivolasega starčka na prestolu sv. Petra so izrazi tolikošne otroške vdanosti do solz ganili ter jih je spodbujal posebno k vstrajnosti, ktera je dandanes silno potrebna. Priporočali so jim pa sv. oče tudi še prav posebno pokorščino in edinost. Vedno naj ostanejo zvesti rimskemu stolu in pa svojim škofom, na ktere naj se vedno, kakor na svitke zvezde v temni noči ozirajo. Varujejo naj se posebno framonov, katerim je edina naloga veri tla spodkopovati, kakor je njegova, taisto kolikor je le mogoče, vtrjevati. Odkar je zasedel prestol sv. Petra, pravi Leon XIII., je bilo vse njegovo delovanje na to obrnjeno, da bi se zopet verski mir povrnil na Nemško. Čas ga ni še premagal in nadja se, da bode s časom vendar le dosegel, kar tako vstrajno zasleduje, da se bodo namreč žalostne razmere med cerkvijo in državo na Nemškem zboljšale.

Francozje so si osnovali „domoljubno zvezo“, ki ima nalogo posebno preko Rena jako pazno gledati, kaj se ondi godi. Te dni so imeli svoj veliki shod, pri katerem so zopet vprašanje vetrili, ali naj se domoljubna zveza peča z zunanjo politiko ali ne in so sklenili, da je ta njena dolžnost v najnovejšem času še večja, kakor je bila prej, kajti pruski vpliv čuti se že po celi Evropi in temu mora domoljubna zveza nasproti delati. Posebno pazljiva pa mora biti, ako bi Bismark Francoze v angleško-ruske komedije zapletel in mora toraj svoje načrte ravno nasprotno od nemških vrediti. Poleg tega so si pa napisali na dnevni red, da hočejo vedno na to delati, da se Alzacija in Lorena Francozom povrne. „Domoljubna zveza“ ima že 82.000 članov. Naloga njena je prav lepa, če tudi za sedaj ne bo nič opravila, kajti Bismark Alzacije-Lorene ne bo dal z lepo iz rok.

Preganjanja kristijanov na **Kitajskem** ni konca ne kraja. Posebno pogostem barva pa kristijanska kri južne kitajske pokrajine severno od Tonkina ležeče, kjer francoski misijonarji cepijo vero Kristusovo v neverna srea. Kitajci jih že poprej niso nič kaj radi gledali; od kar so se pa srditi boji začeli med Francozi in Kitajci, so jih pa jeli kar naravnost preganjati. Še mnogo slabše, kakor katoliškim misijonarjem, godi se pa rojenim Kitajcem, kateri so se pokristijanili. Od teh Kitajci na vso moč tirjajo, da se morajo novi veri odpovedati in zopet k stari kitajski veri prestopiti, ki ima „nebeško kraljestvo“ že tukaj. Nova vera je po izreku kitajskih učenjakov v verskih zadevah hudičevega iznajdba, s katero se bo sovražnik njihove dežele postal. Zatirati jo je toraj potreba. Žalibog, da je zatiranje tudi resnično in ne le na papirju. Minuli teden poklali so namreč zopet 29 rojenih kitajskih kristijanov, ki so bili tolikanj stanoviti, da se niso hotli svoji svoji veri odpovedati. Boljšega vremena se je kitajskim kristjanom pač še le tedaj nadjati, kedar se bo med Francozi in Kitajci mir napravil, o katerem so se razgovori že pričeli in se je vsled najnovejših poročil iz onih krajev nadjati, da se bo prav kmalo razglasil stalni mir, iz katerega bodo tudi kristijanom pognale cvetlice miru in sprave iz zemlje, katero so že tolikrat s svojo krvjo napojili v teku lanskega leta, kakor tudi že letos. Nadjati se je, da se bodo sv. Oče takoj obrnili do kitajskega cesarja, kakor hitro bo mir sklenjen, da se krvavo preganjanje vstavi.

Izvirni dopisi.

S Pivke, 6. maja. (Vreme; strela; vrvnanje (reguliranje) Pivke; delitev Kalistrovih premij.) Imeli smo tudi pri nas meseca

aprila lepo in toplo vreme. Hitro so zelenele trate in gojzdi, drevje po vrtnih in gričih se je pokazalo s pisanim cvetjem. A majnik nas je pozdravil s kislim obrazom, vetrovnim in oblačnim vremenom. Hvaležni smo mu bili za topli dež, s katerim nam je namočil osušeno zemljo, a vendar smo se ga kmalo naveličali. Nadjamo se, da se je sinoči poslovil od nas za nekoliko časa, toda zapustil nam je žalosten spomin. Kmalopopoldne se je močno stemnilo, jelo treskati in gosta sodra se je vsula, ki je mnogo cvetja iz drevja odbila. Na Matenjskih pašnikih blizo železnične proge je pasel 16letni mladenec France Pupis iz Matenje vasi mlade jance, kateri so bili od mater ravnokar odstavljeni in so se zato posebej pasli. Strela udari med nje, ubije pastirja in 16 jancev, le 7 je živih ostalo. Huda vremena so se po tem takem zgodaj pričela, Bog varuj, da bi se nam večkrat povračala.

O priliki kmetijskega predavanja v Št. Petru dne 19. aprila je tajnik kmetijske družbe, g. G. Pirc, memogredé omenil tudi nekoliko vravnjanja Pivke. Večkrat vidimo in skušamo, kako potreba bi bilo tudi za soseske Slavinske fare od Parij do Rakitnika, da bi se Pivki struga vravnala; vzlasti kadar poleti pride deževje in lepo seno po mlakah konča, kedar jeseni pokošeno otavo odnese, ali kedar se pomladi predolgo ne umakne. Tudi letos se kaže, da bo Pivka predolgo namakala in zamakala mlake, ker je še velika in na Snežniku obilno snega, ki bo dolgo še vire napajal.

Dne 16. t. m. na imendan ranjk. gosp. Janeza Kalistra, bo v Slavini delitev od njega ustanovljenih premij za najlepše junice v tej fari izrejene, in imenovani g. tajnik kmetijske družbe je obljubil, da pride isti dan k tej delitvi, ter bo spet imel podučni govor kmetovalcem, katerih se takrat navadno precej zbira. Pivčani močno hvalijo njegove nauke in svete, Bog daj, da bi se jih tudi kaj prišlo in sadu rodilo.

S Štajarskega, 6. maja. (Volilno gibanje na Štajarskem) za državnozborne volitve postalo je že jako živahno. Prvi zbor zaradi volitev so imeli 30. aprila zaupni možje liberalne nemške stranke v Mariboru ter so se pod predsedništvom dr. Schmidererja posvetovali o nemških kandidatih po slovenskem Štajarju in sklenili, da dr. Schmiderer prepusti v mestni volilni skupini Mariborski svoj prostor dr. Aussererju, sam pa da se potegne za poslanstvo v kmečki skupini Mariborski proti gospodu baronu Goedelnu. V Celjski mestni skupini so zopet priporočili dr. Foreggerja, v kmečkih skupinah Ptujski in Celjski pa itak nobenega upanja nimajo, toraj tudi nobenega kandidata niso postavili.

Dne 3. maja so potem liberalni Nemci veči volilni zbor za celo Štajarsko sklicali v Gradec, kjer so se res skoro vsi liberalni kolovodje cele Štajarske zbrali, a nenavadno mirno svoje posvetovanje imeli. Po dr. Schlofferjevi jeremijadi so res morali vsi vdeleževalci otožni postati, kajti on jim je politični položaj avstrijskih Nemcev tako opisaval, kakor da bi se v nekaterih letih že vsi Nemci morali posloveniti. Dr. Schloffer je tožil, da je nemško ljudstvo avstrijsko v hipu največje narodne nevarnosti od plemstva in duhovščine zapuščeno, da bo zveza fevdalcev in klerikalcev še mnogo liberalnih pridobitev vničila, in če bodo v bodočem zboru kakor do zdaj klerikalei glasovali za Slované in narobe, tedaj bo gorje pred vsem nemškim Štajarcem; zakaj ustanovljenju slovenskih ljudskih in srednjih šol bode sledilo slovensko vseučilišče, potem delitev Graške višje sodnije, potem slov. jezikova postava, in tedaj je, tako misli dr. Schloffer, vsa Štajarska dežela poslovenjena. Pred to slovensko povodnjo more Nemce rešiti le solidarno postopanje vseh avstrijskih Nemcev pri bodočih volitvah, toraj naj le vsi volijo odločno nemške poslance. V enakem smislu so izdali tudi volilni oklic, ki se je v tem zboru odobril in od dr. Aussererja priporočil.

Imen kandidatov za posamezne volilne okraje še niso naznanili, vendar pa je soditi iz raznih izjav, da bode precej sprememb na korist odločnejšim Nemcem „von schärferer Tonart“.

Istega dne, 3. maja, je odbor „Slov. društva“ sklical zbor zaupnih mož iz slov. Štajarskega v Maribor, da bi so o bodočih volitvah posvetovali in kandidate za slov. Štajarsko postavili. Tega zbora so se vdeležili najodličnejši narodnjaki iz celega slov. Štajarskega in vsi so soglasno za Mariborski kmečki okraj za kandidata proglasili dozdanjega poslanca g. barona Goedelna, za Ptujski kmečki okraj tudi dozdanjega poslanca č. g. Božidara Raiča,

za Celjski kmečki okraj pa so priporočili g. Mihaela Vošnjaka, ker se je dosedanji poslanec g. dr. J. Vošnjak odločno vsaki kandidaturi v državni zbor odpovedal.

Za Mariborsko volitev bode volilno gibanje vodil odbor „Slov. društva“, za Ptujski in Celjski volilni okraj pa so se že sestavili volilni odbori, ki bodo imeli skrb, da naši kandidati sijajno zmagajo; a Celjski volilni odbor bo imel še posebno skrb, da novega kandidata volilcem predstavi in na že napovedanih shodih volilcev mnenje o njem izve. Da bodo v kmečkih volilnih okrajih naši kandidati zmagali, o tem ni dvomiti, kako bode pa kaj v mestnih volilnih skupinah, o tem še zdaj ne moremo nič povedati.

Domače novice.

(Trgovinska zbornica.) Trgovinsko ministerstvo je potrdilo izvolitev g. J. Kušarja za predsednika in g. J. N. Horaka za podpredsednika trgovinski zbornici.

(„Sokolov“ izlet) ne bo v nedeljo jutraj v Švico in na Dobrovo, temveč pojde v nedeljo popoldne ob 1. uri na Kozarje, kjer bo ostal do večera. Pičla oddaljenost od mesta in pa nestanovitno vreme, katero že ves teden traja, povod ste tej spremembi.

(Za preložitev ceste čez Gorjance na Dolenjskem) razpisana je javna dražba na 28. maja, ki bo v Ljubljani pri c. kr. stavbarskem oddelku deželne vlade. Cesta je dolga 2735 metrov in se bo oddala od 29.300 gold. nazaj po dražbi tistemu, ki bo delo najceneje prevzel.

(Imenovanja.) Inženir Konrad Grimm postal je nadinženir; stavbeni adjunkt Ivan Böltz pa inženir za državno stavbarstvo na Kranjskem.

(Po volilnem shodu) soditi, ki so ga zaupni možje sinoči v Ljubljanski Čitalnici napravili, da se pogovoré o bodočih kandidatih, bodo letošnje volitve bolj vroče, nego bi si človek mislil. Več za sedaj ne smemo objaviti iz tajnostnih vrvkov.

(Nesreča na južni železnici.) Danes opoldne iztirali so se trije železnični vozovi za Žvokljevo hišo ob Marije Terezije cesti. Povod nesreči je bila os, ki se je pri nekem vozu zlomila; naloženi so bili s špiritom, ki je iz jednega takoj teči jel.

(Štipendije za umetnike) so razpisane do 15. julija t. l. Namenjene so mladim pesnikom, skladateljem in slikarjem, ki kažejo nadarjenost pa so preubožni, da bi se sami dostojno izobraziti mogli. Prošje naj se vlagajo na c. kr. deželno vlado in naj se dokaže a) naobraženost pesnikova in njegove osobne razmere; b) način, kako misli v pospeh svojega naobraževanja štipendij porabiti; c) priložiti mora vsak kak izdelek iz dotične stroke za vzor.

(Slano) napoveduje francoski vremenski prerok Mathien de la Drôme v prvi polovici maja po Nemškem in Tirolih. Hvala Bogu, da je pri nas vedno oblačno, sicer bi letos tudi trepetali pred slano, ker so Grintovci še tako beli. Sicer se pa še lahko napravi lepo vreme, toda Bog nas varuj slane!

(Volilni shod.) Bivši državni poslanec in kandidat pri bodočih volitvah, župan in deželni poslanec Viljem Pfeifer, sklicuje splošni volilni shod za vse volilce svojega okraja v četrtek 14. t. m. (nebohod Krist.) v Gotne vas v hišo g. Dejaka (Dobrovičeva gostilna). Začetek koj po božji službi popoldne. Vljudno so toraj vsi p. n. volilci povabljeni, da se zberejo v mnogobrojnem številu.

(Nesreča.) Posestnik Alojzij Peterman po domače Vah na Dolgem je v torek, kakor se nam od ondot poroča, star stog podiral, kar se nenadoma stog podere in en stožnek nesrečnega moža tako na prsi udari, da je na mestu mrtev obležal. Poklicani župnik ga je zamogel le še v naglici v sv. olje djati, ker je ranjkemu žilica na vratu še parkrat vtripnila, ko je župnik do njega prišli. Toraj čujte!

(Birmovanje v Lavantinski škofiji.) Iz Celja se nam naznanja, da smo v 93. številu „Slovenca“ krivo objavili dneve birmovanja po Lavantinski škofiji. Sv. birma se bo po Brežki dekaniji tako-le delila: 13. majnika v Sevnici, 14. v Brežicah, 15. v Dobovi, 16. v Kapeli (ob enem posvečevanje farne cerkve), 17. na Bizelskem, 18. v Pišecah, 19. na Sromlah, 20. v Rajhenburgu, 21. v Koprivnici in 22. na Vidmu.

(„Šnopsarjev“ konec.) Sinoči je umrl okoli 8. ure v šnopsariji na sv. Petra cesti blizu „cesarja“ priletel mož pri šnopsu sede. Zadel ga je mrtvoud, in mrtvega so potem odnesli k sv. Krištofu.

(Redarstvo kje si?) Prijatelj našega lista nam piše: Ali je istina, da so mestne brizgalnice za to, da se fantalini igrajo z njimi? Pred cirkusom stoji brizgalnica; zakaj, se ne vé. Je prazna. Voda, ktere so bili nalili polno, je vsled trdnega (?) dna takoj izkapala in iztekla. Ali otroci, ti imajo tam veselja na kupe. Eden jo goni, a vode le ne spravi iz nje. Drugi so pa že pametnejši. Videč, da z vodo ni nič, trobijo na tisto cev, da vse skozi ušesi leti in to celi dan. Prašamo: prvič, ali so brizgalnice res za zgoraj navedeni cilj in konec; drugič, ali res nimamo toliko redarjev, da bi le eden tu delal red in mesto varoval škode (vsaj je menda dovolj, da so kostanj obsekali); tretjič, ali morajo res uradniki v sosednji hiši tá večni dirndaj poslušati?

(Spoved k sodnjemu dnevu.) V marsikterih krajih huda prerokovanja za prihodnje leto 1886 ljudi močno begajo in plašijo. Ne bojte se, če bo kaj sile, se bo že poprej oznanilo, da se bo vsak lahko pripravil. Spominjajo me ti strahovi na prihodbo iz nekdanih let. Menda je bilo l. 1858 ali kali, da se je dalj časa zvečer hodila kazat svitla zvezda z mogočnim repom ali z metljo, kakor so rekli kmetje. Ljudje so ugibali to in uno, najbolj pa, da se bo svet podrl. Nekega dne me popraša priprost možiček: „Gospod, ali bo res sodnji dan, ljudje pravijo da bo? Pa gospodje že vejo in nam bodo vsaj kaj poprej oznanili, da bomo k spovedi prišli.“ A gospodje niso hoteli sodnjega dneva naznaniti, k spovedi pa je šel, kedar je kdo hotel. Tako bo menda tudi prihodnje leto.

(Po ceni in lahka pomoč zoper kurja očesa.) Zdolbi navadno redkev, v votlino deni kuhinjske soli, ki se bo kmalu raztopila; in s slano vodo pomoči večkrat kurja očesa. Brez bolečin bodo kmalo zginila. Komur bo pomagalo, oni naj nasvetuje še drugim.

Razne reči.

— Križ in rabinar. Pod tem originalnim naslovom pišejo Budapeštanski listi: V Peštanski Leopoldovi gimnaziji je vpisano mnogo židovskih dijakov, da se zamorejo dobro podučevati v veroučitelstvu, zahteval je rabinar (židovski veroučitelj), da se mu dovolijo predavati v gimnazijalnih prostorih. Akoravno se ta gimnazija vzdržuje iz katoliškega verskega zaklada, se je vendar zadovoljilo rabinerjevi prošnji in so se tudi na daljino njegovo prošnjo snela razpela s sten šolskih sob, da bi se židovski dijaki ne spodtikali nad njimi. Ali katoliški veroučitelj je dal zopet obesiti razpela po vsih sobah, da na ta način brani katoliški značaj gimnazije. — Zarad židovskih dijakov, ki obiskujejo čisto katoliško gimnazijo, ki se vzdržuje s samimi katoliškimi novci, naj se umakne križ iz šolskih sob! Drzovitost židov res ne pozná meje!

— Draga pijača. „Gospodarski Poučnik“ piše: „Proti koncu lanskega leta prodalo se je po dražbi v Parizu nekoliko tisoč steklenic vina iz kleti markiza Fuerte za 65.000 frankov. Za šest steklenic vina „ad Chateau Lafitte“ od l. 1865 plačalo se je 720 frankov; a za 25 steklenic „Cognac fine champagne“ plačalo se je 2126 frankov, ali 85 frankov za vsako steklenico. Potem stane „glažek“ tega žganja iz šampanskega grozdja 3 1/2 frankov ali 1 gl. 75 kr. Na tem bi kmet še hitreje svoj grunt zapil, kakor to pri navadnem žganju biva.

Telegrami.

Dunaj, 6. maja. Cesarjevič Rudolf postavil se je na čelo nabiranju za kongiško ekspedicijo s 1000 goldinarji.

Lvov, 6. maja. Rusinski nadškof Sembratovics napival je včeraj na cesarja in na sv. Očeta in povdarjal, da bodo Rusini vedno ostali verni cesarju in sv. Očetu.

Sarajevo, 6. maja. Predsinočnjem je h krati na treh krajih v mestu goreti jelo. Zažigala je zlobna roka. Ogenj so kmalo zadušili.

Rim, 6. maja. V ponedeljek večer prišel je nepoznan človek v stanovanje avstrijskega poslanca pri sv. stolu grofa Paara, kjer je jel vse razbijati, kar mu je pod roke prišlo. Z veliko težavo so se ga polastili. Spoznali so ga za neumnega in so ga oddali v blaznico.

London, 7. maja. „Daily news“ ve, da se je ruska vlada izrekla prav zagotovo, da ne misli Herata polastiti se, ne sedaj in tudi pozneje ne.

Umrli so:

3. maja. Andrej Kump, umirovljeni poštni konduktor, 73 let, Hrenove ulice št. 6, otrpnenje pljuč.
4. maja. Gizela Švingshakel, hišnega posestnika hči, 7 mes., Kolodvorske ulice št. 30, Bronehitis capillaris.
5. maja. Matija Balantič, delavec, 31 let, otrpnenje možgan. — Albin Gärtner, konduktorjev sin, 10 let, Barvarska steza št. 6, davica. — Franc Kramar, čevljarjev sin, Dunajska cesta št. 7. — Marija Jenič, gostija, 56 let, Kravja dolina št. 11, jetika.
6. maja. Matevž Kovačič, delavec, 31 let, Ulice na Grad št. 12, krvavenje pljuč.

V bolnišnici:

2. maja. Ignacij Peče, delavec, 35 let, jetika. — Ana Kete, ključavničarjeva žena, 53 let, sušica.
3. maja. Miroslav Košir, 11 let, Franc Košir, 8 1/2 let in Franja Košir, 5 1/2 let, otroci bivšega cestnega pisarja, vsi vsled prizadate rane po strelu.
4. maja. Jožef Sutar, vratar, 27 let, jetika.

Tujci.

5. maja.

Pri **Maliču**: Kassler, Meibusch, Durstmüller, trgovci, z Dunaja. — H. Vogelsanger, monter, z Dunaja. — Viljem Friedheim, c. k. poročnik, iz Brna. — Moric Seyfried, c. k. stotnik v p., iz Grada.

Pri **Stonu**: Lapajne, trgovci, iz Pariza. — Gischitzek, plesalka, z Dunaja. — Engl, Leber, Schwab, Signer, trgovci, z Dunaja. — Karl Anton, tajnik „Aziende“, iz Grada. — Rudolf Taller, s soprogo, Josip Taller, Janez ml. Taller, sestro, Konfelder, trgovci, iz Trsta. — Kajetan Amadeo, trg. pot., iz Trsta. — Rudolf Ehrenfreund, trg. pot., iz Oseka. — Viljem Brkal, iz Velč. — vitez Cesutti, z družino, iz Pulja.

Pri **Tavčarji**: Ivan Torikata, z družino, Tschin Torikata, S. Naokitschi, umetniki, iz Japona.

Pri **Južnem kolodvoru**: Whiteleywith, z družino, iz Londona. — Janez Nayels, umetnik, z družino, iz Elberfelda. — Maks Eisenstädter, Peter Bianchi, trg. pot., iz Trsta. — Ljudevit Rom, trg. pot., iz Mainaga. — F. Liebel, trg. pot., iz Jügerndorfa. — Josip Koble, zasebnik, iz Rudolfovca. — Janez Dušik, lesni trg., iz Litije. — Janez Škrjano, posestnik, iz Vižmarji.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji

so darovali:

Premil. in prevz. gosp. knezo-škof Jakob Maksimiljan (donesek za popravilo vrtno ograje pri č. šolskih sestrach)	40 gl.	— kr.
Č. g. France Ferencak, župnik v Vojniku	10	—
G. Franc Lipovek, posestnik v Medlogu	8	30
Č. g. Jurij Purgaj, kaplan v Zrečah	4	—
Č. g. France Hrastel, kaplan v Laškem trgu	3	—
Č. g. Gregor Presečnik, kaplan na Bizeljskem	2	—
Sp.št. Neža Ovenk v Vojniku	2	—
Gospa Matilda Huber	2	—
Č. g. Jožef Kolarič, župnik v Razborju	2	—
G. Maks Veršec, tajnik posojilnice v Celji	2	—
G. Dragotin Vanič v Celji	2	—
G. Andrej Pere, koncipijent	2	—
G. Rafael Mikuš, c. k. davkarski kontrolor v Soktanju	2	—
Č. g. Tomanič, kaplan na Paki	2	—
Več neimenovanih	5	—

Bog plati vsem!

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

7. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl.	— kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82	35
4% avstr. zlata renta, davka prosta	106	75
Papirna renta, davka prosta	98	20
Akcijske avstr.-ogerske banke	852	—
Kreditne akcije	289	10
London	124	55
Srebro	—	—
Francoski napoleond.	9	83 1/2
Ces. cekini	5	84
Nemške marke	60	85

Od 6. maja.

Ogerska zlata renta 6%	— gl.	— kr.
„ „ 4%	95	75
„ „ papirna renta 5%	90	75
Akcijske anglo-avstr. banke	200 gl.	100
„ „ Länderbanke	96	20
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	564	—
„ „ državne železnice	301	25
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	213	25
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	125
4% „ „ 1860	500	138
Državne „ srečke iz l. 1864	100	170
„ „ 1864	50	168
Kreditne srečke	100	174
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	17
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	112	75
„ „ Ferdinandove sev.	105	50
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—

Glasovir s 6 oktavami

še dobro ohranjen, je na prodaj ter se dobi po prav nizki ceni. Več pové opravništvo „Slovenca“.

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odraščeni, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok

iz vseh časov krščanstva.

I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151,
II. „ „ 1885 „ V, 160,
III. „ prvi „ 1883 „ IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Germana, izgled krščanske potrpežljivosti.

Cena 5 kr.

Te delo je že po „Zg. Danici“ dovelj znano. Ko se je tudi v posebnih zvezkih izdalo, je bilo z veseljem sprejeto, po raznih časnikih vgodno ocenjeno in jako priporočano. — Posebne prednosti tem zvezkom so: 1. Zanimljiva in raznovrstna tvarina iz raznih stanov in časov. O njej piše pisatelj v uvodu I. zvezka: „Menim, da prav sodim, če pravim, da med drugim s zlasti lepe zgodbe in zgledi tisto oralo, ktero najglobočje seže v rahlo zemljico mladostnega srca in ob enem zaseje v njem seme, ki ne more ostati brez dobrega sadu. In sicer pred vsem take zgodbe, pri katerih ni treba mlademu čitatelju se vpraševati, so li resnične ali ne?“ Tvarina je tako razdeljena, da se v prvem zvezku opisujejo zgledi iz sedanjega veka; drugi zvezek sega že bolj v oddaljene čase; slednji pa se čedalje bolj bliža začetku krščanstva. — Pridjalo bi se še lahko mnogo, kakor pravi pisatelj v uvodu III. knjige, a knjiga bi se morala podražiti in marsikaj bi se moralo ponavljati. Zdar pa je zlasti poskrbljeno za različnost in mikavne prizore. 2. Lahko umevna pisava. „Cvetje iz vrtov sv. Franciška“, ki se samo odlikuje po lepi slovenščini, piše (I. l. 9. zv.): „Mi vsem našim bralcem, zlasti starišem, katehetom in učiteljem, ki imajo mladim za dobro, tečno berilo skrbeti, toplo priporočamo te lepe knjižice. Našli bodo v njih tisto prisrčno, deteje ljubeznjivo pisavo...“ Posebno rabno dela knjigo to, da je vsak večji popis razdeljen v več oddelkov s primernimi napisi, uvodi itd. 3. Namen, v resnici koristiti mladini, ki tu lahko razvidi, kako so mladi svetniki in svetnice se morali vojskovati in premagovati, da so to postali, kar so. Zato tudi prof. A. Zupančič v „Pastirstvu“ (I. del, str. 230) posebej priporoča gg. katehetom te knjige. 4. V primeri z drugimi enakimi knjigami jako nizka cena! Želeti je torej, da se to koristno delo še pridneje razširi med Slovenci nego do zdaj.

(3) **Katoliška Bukvarna.**

Priporočilo.

Za prihajajočo

pomladansko sezono

priporoča podpisana tvrdka svojo bogato in raznovrstno zalogo francoskega in angleškega blaga najnovejše mode, izdeluje obleko po najmodnejšem in najrazličnejšem kroji ter jako solidno in po zmerni ceni.

S spoštovanjem

(8) **F. Casermann.**

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal in ima v zalogi sledeče (6)

knjige in knjižice

za ljudske šole in učitelje:

a) Praktično metodiko	cena — gl.	80 kr.
b) Prvi poduk	—	60
c) Fiziko in kemijo	—	60
d) Prirodopis	—	56
e) Zemljepis	—	26
f) Geometrijo	—	24
g) Malo fiziko	—	23
h) Domovinoslovje	—	20
i) Priročni iz zgod. štajerske	—	6
j) Opis krškega okraj. glav.	—	30
k) Zgodovina štaj. Slovencev	1	20

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne pisane risanke, mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid Krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.

Franc Christof (8)

leskeči lak za
tlak po sobah
brez duhu,

tudi se takej posuši.

Se vsled svojih dobrih lastnosti in zaradi svojega lahkega dela posebno priporoča tistemu, kdor si hoče sam tla položiti (lakirati.) Dobi se v raznih barvah, ter pokrije tlak kakor vsaka oljnata barva, ali pa le samo leskeč brez vsake barve.

Uzoral namaz in poduk za rabo dobiva se po zalozah.

Franc Christof,

Berolin in Praga,

izumnik in edini izdelovatelj pravega leskečega laka za tlak po sobah.

Edino pooblašena zaloga za Ljubljano in okolico pri Jan. Luckmannu.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.